

Od Redakcji

Jesienny „Quart” rozpoczyna serię numerów tematycznych naszego kwartalnika, których przygotowywanie planujemy również na cały rok 2020. Tematów kolejnych wydań na razie nie ujawniam – dość powiedzieć, że będą one związane z konkretnymi dziedzinami, epokami i formami istnienia oraz funkcjonowania sztuki i historii sztuki, ukazanymi w świetle najnowszych badań łączących się z naszą dyscypliną.

Pierwsza część tej serii poświęcona została wiekowi XIX. W artykule autorstwa Magdaleny Bartnikowskiej-Biernat ukazany jest on przez pryzmat nadal mało znanej działalności rzeźbiarskiej słynnego w tej epoce poety – Teofila Lenartowicza. Z kolei Mariusz Bryl ujawnia w swoim tekście tajemnice i źródła literackie prac ilustratorskich samego Artura Grottgera. Odchodząc na chwilę od spraw rodzimych, polecam Państwu także propozycję Dawida Główni, omawiającego jakże egzotyczną dla nas problematykę wykorzystywania latarni magicznej w XIX-wiecznej Japonii. Związki pomiędzy sztuką a techniką zyskują kontynuację w rozważaniach na temat dokonań grafika i malarza Konstantego Brandla (Adrianna Kaczmarek). Postać Lenartowicza powraca jeszcze – tym razem w próbie rekonstrukcji „warsztatu artystycznego” tego, jak go wówczas określano, „lirnika mazowieckiego”, który parał się nie tylko poezją, ale też sztukami plastycznymi. Mój skromny udział w 54 numerze „Quarta” dotyczy relacji pomiędzy funkcjonującymi w Polsce w stuleciu XIX kultem i mitem „trzech wieszczów” (Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński) a twórczością najwybitniejszego polskiego malarza akademika – Henryka Siemiradzkiego.

Wzbogaceniu wizerunku tej epoki służą omówienia początków profesjonalizacji rynku sztuki na ziemiach polskich (Ewa Skotniczna). Przypominamy też, cokolwiek zapoznaną dzisiaj, postać historiografa, ale też malarza związanego ze środowiskiem lwowskim – Szczęsnego Morawskiego (Agnieszka Świątosławska). Całość kończy zaś moja recenzja zorganizowanej przez Muzeum Współczesne Wrocław wystawy koncentrującej się na polskiej gościnności, ukazanej przez krytyczny pryzmat sztuki współczesnej.

Już nawet z tego pobieżnego zestawienia wynika, że najnowszy numer „Quarta” dotyka wielu kręgów tematycznych epoki, której echa trwają do dzisiaj w formie powstałych wówczas dzieł oraz utrwalonych w pamięci społecznej mitów i toposów artystycznych. Pozostaje mi, jak zawsze, zachęcić Państwa do lektury i życzyć podczas niej odkrywania ożywych źródeł naszej dyscypliny – gdyż jej początki i metody w dużej mierze sytuują się właśnie w „pięknym wieku XIX”.

W imieniu Redakcji
prof. dr hab. Waldemar Okoń

Editorial

Autumn “Quart” starts a series of thematic issues of our quarterly, the preparation of which is also planned for the whole year 2020. I will not reveal the topics of subsequent editions for now though – it is enough to say that they will be related to specific fields, epochs and forms of existence and functioning of art and art history, presented in the light of the latest research connected with our discipline.

The first part of this series was dedicated to the 19th century. The article by Magdalena Bartnikowska-Biernat presents it through the prism of the still little-known sculptural activity of the famous at that time poet Teofil Lenartowicz. Mariusz Bryl, in turn, reveals in his text the secrets and literary sources of the illustration works of Artur Grottger himself. Leaving aside for a moment the domestic affairs, I also recommend the proposition of Dawid Głównia, who discusses how exotic for us the problem of using a magic lantern in 19th century Japan. The links between art and technology are continued in reflections on the achievements of the graphic artist and painter Konstanty Brandel (Adrianna Kaczmarek). The figure of Lenartowicz returns again – this time in an attempt to reconstruct the “artistic technique” of the “Mazovian lyricist”, as he was then called, who was active not only in poetry but also in visual arts. My modest participation in the 54th issue of “Quart” concerns the relationship between the cult and myth of “three bards”, which functioned in Poland in the 19th century. (Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński) and the works of Henryk Siemiradzki, the most eminent Polish academic painter.

The discussion on the beginnings of the professionalisation of the art market in Poland (Ewa Skotniczna) is aimed at enriching the image of this era. We also recall, the figure, somewhat forgotten today, of a historian, but also a painter connected with the Lviv milieu – Szczęśny Morawski (Agnieszka Świątosławska). The whole autumn “Quart” ends with my review of the exhibition organized by the Wrocław Contemporary Museum, which focuses on Polish hospitality, presented through the critical prism of contemporary art.

Even this brief listing of the articles reveals that the latest issue of “Quart” touches on many thematic areas of the epoch, the echoes of which continue to this day in the form of works of art created at that time and artistic myths and toposes preserved in social memory. It remains for me, as always, to invite you to read and wish you to discover the reviving sources of our discipline – because its origins and methods are largely located in the “beautiful 19th century”.

On behalf of the Editorial Board
Prof. Dr habil. Waldemar Okoń